

Conversio Magni Avgvstini, Postea Hypponensis Antistitis Maximi

Werner, Ignaz

Lincii, M DC XCII.

§. IV. Affectus Quartus. Genius Augustini inter Dolores Crucifixi Jesu
repræsentat sibi, & Contemplatur Dolores stantis sub Cruse Beatissimæ
Dei Genitricis Mariæ.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-70025](#)

§. IV.

AFFECTUS QUARTUS.

Genius Augustini inter Dolores Cru
fixi JEsu repræsentat sibi, & contemplatur
Dolores stantis sub Cruce Beatissimæ
DEI Genitricis Mariæ.

*Affectus Matris Dolorosæ sub Cruce
ad Filium.*

Nate cruentato sublimis ab arbore vultu
Suspice Maternos, quēis natat unda, si-
Suspice, quām rigidā damnarunt sorte dolor
Heu! immane dolor pectore vulnus alit.
Qualiter æquoreis pinus lassata procellis
Sorbetur, tremulam jacta dat unda necem.
Peliacum quamvis puppis vectura Magistrum
Dū ruit in scopulos, membra dat hausta ma-
Nulla fides pelago, quo lusit in æquore, eode
Mergitur, Æolidum dum furit ira, ratis.
Sic mea ferali quatuntur corda tumultu,
Et trahor immani læsa dolore fibris.
Heu mihi! quas furias? quos fert dolor anxi? igne
Quas parat insidias? quæ parat arma dolor

Corda trahit, quâ Golgothæ stant marmora
rupis,

Vepre coronatum culmen in astra ferunt.

Nescio, quis tacito mihi porrigit impete dextras,
Et rapit in vestri Golgotha tesqua jugi.

Hi ego sub saxis mea plangam vulnera, planctū,
Si tristi resonent murmure, saxa dabunt.

Et sine voce dabit mihi planctum flebilis Echo,
Elinguis medio dum solet ore loqui:

Has quoties rupes lugubri videro vultu,

Quas meus affuso Filius imbre rigat:

Quo vos ô rupes dignabor nomine? montem

Non ego vos posthac dixero, nolo jugum:

Aspera res mons est, & vastis horrida saxis.

Monte latent cædes, funera monte latent.

Sive vocem nostri suprema Palatia Nati:

In quibus ille suo sanguine pictor erat.

Sive tuas posthac adamantes dixero rupes,

Aut magè, si placeat, saxa pyropus erunt:

Sive vocem vernis depictum floribus hortum,

Flos campi in vestro Golgotha colle stetit.

Sive vocem posthac amplū tua saxa theatrum,

Non tamen hic aliis, quam dolor, actor erit;

Ille meas clades, & ager sine fine querelas,

Et referet luctus fata suprema mei:

Huic ego ferales committam pectoris æstus,
 Et dabo funesto publica verba sono. (l)
 Lingua mihi calamus, color est, qui perpetem Te
 Et niveos pingit lacryma fonte sinus.
 Charta mihi mundus, qua scribā nostra dol:
 Vulnera, & exsangues in nova fata choros,
 Tristia dictabo lugubri carmina yoto,
 Et dolor alterno conseret illa sono.
 Quis matrem vetuit lachrymari vulnera Nati
 Quæ deflere negat, non fuit illa parens.
 Cor patet in luctus, tragico dum robore fixi
 Aspicio Nati fata suprema mei.
 Nate cadis, totusné cadis? Matriné superstes
 Legatur vitæ portio nulla tuæ?
 Quis potior Genitrice tibi succederet hæres?
 Sat, tua vita mihi si data, dives ero.
 Annuis ad votum, quando cum vertice vitam
 Inclinans fundis Matris in ora tuæ.
 Sed quid erit Matri? sine te nec vivere possim
 Si dederis vitam, te simul adde mihi.
 Aut tecum vivam, vel te sine vivere nolo,
 Et tua vita mea, & mors tua mors mea sit
 Quis me funestâ configat in arbore Nato,
 Et figat tragicæ viscera nostra cruci?
 Vos ego vos clavos in nostræ funera cladis
 Invoco, maternas perterebrate manus;

Perterebrate sinus, terebrate manusq; , pedesq;;
 O tota à vestra cuspide fixa forem ! (fers ?
 Tendo manus, & pando sinus, quid vulnera dif-
 Parya licet fuerit, fit mora longa mihi.
 Nec timeo vestros gratissima dona dolores,
 Vulneribus magnis corda parata gero.
 Figite, & extremum pretiosâ morte cruorem,
 Quâ libet, ex imis extenuate fibris.
 Flumina diffundam:nâ sic amor exprimit undas,
 Quæ fluet, & simul hæc unda doloris erit.(phâ
 Tot mihi erunt fontes, quot erunt vulnera:lym-
 Non erit unda mihi, sed crux unda mea est.
 Vulnera nō ego vos compellem vulnera, plagas
 Non ego vos dicam, quas dolor ipse facis.
 Vulnera quot facies, tibi tot facis ipse fenestras,
 Quêis, dolor, ex imo plangere corde queas.
 Nam quid in arcano latitaret pectore luctus?
 Ille fugit latebras, ille theatra petit.
 Publica res dolor est, socios habuisse dolorum,
 Quisque cupit, cuius corda dolore gemunt.
 Vel magè si placeat posthac non vulnera dicam
 Vulnera, sed totidem feceris ora dolor:
 Nec dolor elinguis posthac, erit optimus ille
 Eloquij præses, verba diserta dabit.
 Et fluet eloquium ; dum plurima flumine vena,
 Per corpus roscum sanguinis urget iter!

G 4

Et

Et dolor orator mihi sit crux exedra Nata,
 His ego de rostris vulnera nostra gemam.
Pro gestu lacrymas, pro motu murmura tera
 Sin hominum nqueat corda movere dolo
Auditor mihi Phœbus erit, tellusque, polusque
 Et quæ nocturnis Cynthia surgit equis.
Audiet attonito stellarum regia vultu,
 Meque perorantem de Cruce terra colet.
Odolor ex imis mensura novissima luctus,
 Suffice verba dolor, te sine nolo loqui.
Quid mea differtis crudeles gaudia clavi?
 Quò minus hoc ligno nobile figar onus.
Ah quoties, clavi, clamavi, figite Matrem,
 Figite Maternos in cruce, tendo, sinus.
Crux mihi lectus erit, thalumum Crux grata
     rabit;
 Sauciùs in plumis non cubo Cygne tuis.
Pulvinar mihi sit sertum, quod sentibus horre
 Ut velut armato perforet hoste caput.
Non opus, ut tepidis illudat Morpheus umbris
 Nolo, tibi tepidum Phante papaver habe.
Somnia finget amor, dolor ipse ministrat aman
 Somnia, dum varias fertque; refertque vice
Annue Nata preci, Maternis annue votis;
 Restat enim voti Crux tua scena mei.

Beth

Bethlemio quondam cunas tibi stramine stravi;
Tu Matri gratum de Cruce cede thorum.

§. V.

Hos inter Affectus Genius Augustini
delictorum juventutis suæ memor , asylum &
refugium apud eandem Divam sub ērūce
Misericordiæ Matrem querit.

O Mea quām varijs rapitur fortuna procellis !
O mea quām dubio marmore vita natat !
Cēū ratis insanis trahor hinc , trahor inde pro-
Ut pila ludentis pulsa, repulsa manu. (cellis :
Non sic dum prædam Phryxæi velleris egit
Jason, fulmineis frenduit unda minis.
Cum pelago surrexit hyems, & aquosus Orion,
Hyppotadæque cohors incubuere salo.
En pol⁹ omnis abit, tumulant Hyperiona nubes,
Et sepelit tenebris nox violenta diem.
Nusquam Phœbeæ collucent lampadis ignes,
Condit & ipsa suas invida luna faces:
Urgeor æternâ circum caligine septus,
Quique micant ignes, fulminis igne micant:
Fulminis igne micant ruptis è nubibus ignes,
Et rotat iratus murmura rauca polus.

G 5

Nec